

Crítica

ALEGRET, Joan-Lluís; GARRIDO, Alfons. *Història de la Confraria de Pescadors de Palamós*. Palamós: Confraria de Pescadors de Palamós, 2004. 295 p.

ALVARADO I COSTA, Joaquim. *Suro, carracs i taps: Llagostera, 1753-1934*. Llagostera: Ajuntament, 2004. 219 p.

Amb les seves mans i els seus ulls. Teixits maies: miralls d'una cosmovisió. Barcelona: Caixa de Girona, 2004. 231 p.

Aproximació a les condicions de treball i de vida de la població immigrada no comunitària a la demarcació de Girona. Girona: Associació per l'Orientació Laboral i Empresarial de les Comarques Gironines, 2004. 117 p.

BARRAL I ALTET, Xavier. *Les indigestions de Dalí*. Barcelona: Edicions de 1984, 2004. 192 p.

BASTARDES I BOADA, Albert [ed.]. *Diversitats. Llengües, espècies i ecologies*. Barcelona: Empúries, 2004. 206 p.

CALZADA, Arcadi [et al.]. *L'esplendor de la ceràmica espanyola (col·lecció de la Fundació Francisco Godia)*. Girona: Caixa de Girona, 2004. 127 p.

CARBO, Joaquim. *Felip Marlot i les joies*. Barcelona: Barcanova, 2004. 188 p.

— *L'Ofèlia i jo*. Lleida: Pagès Editors, 2004. 202 p.

CASACUBERTA, Margarida [et al.]. *Art i ciutat*. Girona: Universitat de Girona/Ajuntament, 2004. 60 p.

COROMINAS, Xavier; CURBET, Quim. *De Girona a Sant Feliu per la via verda*. Girona: CCG, 2004. 68 p.

DESCLOT, Miquel. *Muntanyes regalades*. Barcelona: Proa, 2004. 160 p.

DIVERSOS AUTORS. *La museització dels nuclis urbans. Actes del 2n Seminari de Turisme Rural a Catalunya*. Girona: Universitat de Girona, 2004. 92 p.

DOMÈNE BERGA, Joaquim; CALZADA, Arcadi [et al.]. *Fem llum al magatzem dels llibres*. Girona: Caixa de Girona, 2004. 47 p.

FONT-MAYOLAS, Sílvia. *Deixar de fumar. Valorant pros i contres*. Girona: Universitat de Girona, 2004. 127 p.

Una biografia amb interrogants

BONNÍN, Catalina.

Aurora Bertrana.
L'aventura d'una vida.
Diputació de Girona, 2003.

El subtítol d'aquest llibre que presenta Catalina Bonnín, «L'aventura d'una vida», no podia ser més exacte a l'hora de resumir la biografia d'Aurora Bertrana (1892-1974), una dona singular a qui sempre va acompanyar la polèmica per l'actitud que tenia respecte a les convencions socials. Precisament aquest aspecte biogràfic de Bertrana és el que Bonnín destaca des del començament. El llibre, per tant, va descobrint els gestos de rebel·lia que van portar Bertrana a ser considerada la defensora dels drets de les dones a través de la seva activitat intel·lectual i de les decisions que afectaven la seva vida privada: la formació de la primera orquestra de jazz femenina, el 1924, el viatge que va fer sola al Marroc per elaborar un reportatge sobre les dones en aquell país, el 1936, i la separació del marit, l'any 1938, en són uns exemples. De fet, aquest caràcter bel·ligerant va ser fonamental en el procés de construcció de la seva imatge pública a partir del moment que va decidir escriure i intentar viure de la seva activitat literària. El contingut atrevit dels seus primers escrits —ròniques i llibres de viatges arran d'una

estada de quatre anys a la Polinèsia— va afavorir la seva imatge d'escriptora moderna, provocativa i compromesa. S'ha de considerar, doncs, la faceta d'escriptora de Bertrana com un fet indestruïble de la seva vida, un aspecte que Bonnín valora molt en la biografia. Bonnín, que ha estat la primera estudiosa a accedir a bona part del material inèdit de l'escriptora i a ordenar-lo, entén, molt encertadament, que la biografia seria incompleta si no s'incloués informació sobre el seu treball literari. Per aquesta raó dona dades de les obres i situa cronològicament l'escriptura tant dels llibres publicats com del material inèdit.

D'altra banda, les *Memòries* de l'escriptora han estat una font molt utilitzada en l'elaboració d'aquesta biografia. Publicades en dos volums el 1973 i el 1975 i no reeditades, són una prova clara d'un dels propòsits literaris de Bertrana des dels anys trenta: la construcció de la seva imatge d'escriptora. Aquest aspecte, el procés que va seguir per crear-se una figura literària, és el que més es troba a faltar en la biografia, segurament perquè l'autora no s'ha distanciat prou del discurs literari de les *Memòries*. La personalitat que s'amaga darrere el personatge d'Aurora Bertrana, doncs, queda poc definida. Tot i això, la darrera part de la biografia, la que tracta els anys de la postguerra, a partir del 1949 (l'any de la fi

de l'exili i del retorn a Catalunya), és la que s'acosta més a l'«autèntica» Bertrana, la menys literaturitzada. Bonnín recorre ara al testimoni de les persones que la van conèixer i utilitza més les dades que li proporciona la correspondència, i aconsegueix, amb el recull d'opinions ben diverses, donar una visió de la personalitat d'Aurora Bertrana molt més complexa i que acaba generant més interrogants.

Ester Vinyes-Miralpeix

Llançà, de les muralles a la il·lustració

PIUJÀ, Amald.

Llançà al segle XVII.
Col·lecció Sant Silvestre, 6.
Brau Edicions, Figueres, 2003.
346 pàgines.

Sortosament, la història local va guanyant experts i seguidors. N'és mostra la cada vegada més elevada quantitat de títols sobre aquest camp del saber a les nostres comarques. Però no sempre és fàcil trobar l'equilibri adequat entre erudició i divulgació. Alguns historiadors, empesos per la mateixa dinàmica de les seves troballes, carreguen els seus textos de notes i citacions ben poc útils per al públic no especialitzat. D'altres autors, en canvi, entren en terrenys complexos amb un excés de confiança del qual és ressentit el resultat.